TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Tín dụng tiêu dùng trước bài toán khơi thông dòng vốn

11:06 04/08/2026

Mặt bằng lãi suất đã giảm, tín dụng toàn nền kinh tế tăng tích cực trong nửa đầu năm 2026, nhưng tín dụng tiêu dùng vẫn phục hồi chậm. Điều đó cho thấy điểm nghẽn không còn nằm ở chi phí vốn, mà ở khả năng hấp thụ vốn, chất lượng khách hàng và sức cầu tiêu dùng.

Nửa đầu năm 2026, chính sách tiền tệ tiếp tục được điều hành theo hướng hỗ trợ tăng trưởng, duy trì mặt bằng lãi suất thấp và tạo điều kiện cho doanh nghiệp, người dân tiếp cận vốn. Nhiều ngân hàng triển khai các gói vay mua nhà, mua ô tô và tiêu dùng với lãi suất ưu đãi từ 5–7%/năm trong thời gian đầu.

Theo Ngân hàng Nhà nước, đến ngày 26/6/2026, dư nợ tín dụng toàn nền kinh tế đạt gần 20 triệu tỷ đồng, tăng 7,41% so với cuối năm 2025 và hơn 18% so với cùng kỳ năm trước, cho thấy dòng vốn đang phục hồi tích cực.

Các gói vay mua nhà, mua ô tô và tiêu dùng được tung ra với lãi suất từ 5–7%/năm trong giai đoạn ưu đãi.

Tuy nhiên, nhìn vào cơ cấu tín dụng sẽ thấy tín dụng tiêu dùng chưa phục hồi tương xứng với đà tăng của toàn hệ thống. Dòng vốn vẫn chủ yếu chảy vào sản xuất, kinh doanh, trong khi nhu cầu vay tiêu dùng của hộ gia đình tăng chậm.

Theo Hiệp hội Ngân hàng Việt Nam (VNBA), việc tín dụng tiêu dùng tăng chậm dù lãi suất đã giảm cho thấy điểm nghẽn không còn nằm ở chi phí vốn mà ở khả năng hấp thụ vốn, triển vọng thu nhập và tâm lý thận trọng của người dân. Người tiêu dùng hiện ưu tiên tiết kiệm, chỉ vay cho các nhu cầu thiết yếu hoặc có tài sản bảo đảm, khiến các khoản vay tín chấp và vay tiêu dùng phục hồi chậm hơn kỳ vọng.

Bên cạnh đó, dù tổng mức bán lẻ hàng hóa và doanh thu dịch vụ tiếp tục tăng, sức mua vẫn chưa đồng đều. Các mặt hàng giá trị lớn như ô tô, điện máy hay nội thất vẫn phụ thuộc nhiều vào các chương trình kích cầu, trong khi quyết định vay vốn ngày càng gắn với kỳ vọng thu nhập, việc làm và khả năng trả nợ.

Theo VNBA, để tín dụng tiêu dùng trở thành động lực thúc đẩy tổng cầu, cần cải thiện thu nhập của người lao động, mở rộng dữ liệu chấm điểm tín dụng và phát triển các sản phẩm tín dụng số an toàn hơn.

Ở góc độ ngân hàng, ưu tiên hiện nay không còn là tăng trưởng tín dụng bằng mọi giá mà là nâng cao chất lượng tín dụng. Theo FiinRatings, sau giai đoạn tăng trưởng mạnh, ngành ngân hàng đang bước vào chu kỳ tăng trưởng có chọn lọc, hướng tới cân bằng giữa mở rộng tín dụng và kiểm soát rủi ro.

Theo FiinRatings, tỷ lệ tín dụng/GDP của Việt Nam đã vượt 140%, khiến yêu cầu quản trị rủi ro trở nên quan trọng hơn. Trong khi đó, biên lãi ròng (NIM) của ngành ngân hàng duy trì dưới 3%, buộc các tổ chức tín dụng phải thận trọng hơn trong lựa chọn khách hàng và kiểm soát chất lượng tài sản.

Đây cũng là lý do nhiều khoản vay tiêu dùng, đặc biệt là vay tín chấp, được thẩm định chặt chẽ hơn. Theo VIS Rating, khoảng 75% khách hàng của các công ty tài chính có thu nhập dưới 15 triệu đồng/tháng - nhóm chịu ảnh hưởng lớn từ biến động kinh tế và chi phí sinh hoạt. Vì vậy, dù lãi suất giảm, nhu cầu và khả năng vay vẫn phục hồi chậm.

Trước bối cảnh đó, các ngân hàng chuyển trọng tâm từ mở rộng dư nợ sang nâng cao chất lượng tín dụng thông qua số hóa, ứng dụng AI và khai thác dữ liệu để cải thiện chấm điểm tín dụng. Theo FiinRatings, cuộc cạnh tranh của ngành ngân hàng năm 2026 không còn là tăng trưởng tín dụng bằng mọi giá mà là nâng cao năng lực quản trị rủi ro và hiệu quả sử dụng vốn.

Các chuyên gia cho rằng chuyển đổi số sẽ giúp mở rộng khả năng tiếp cận vốn và giảm chi phí vận hành, nhưng không thể thay thế nền tảng tài chính của người vay. Muốn tín dụng tiêu dùng phục hồi bền vững, cần đồng thời cải thiện thu nhập, mở rộng việc làm, hoàn thiện dữ liệu tín dụng và củng cố niềm tin tiêu dùng, thay vì chỉ dựa vào việc giảm lãi suất.

Hà trần (t/h)